

kateri res tudi storili. Da, postavili so si spominek ljubezni do Boga. — Pri tej priložnosti pa se mora hvala izreči tudi sosednim župljanam, ki so pomagali pri zidanju cerkve, nekteri so dali les, vozili brezplačno in tudi v denarjih so veliko storili. Posebno Gomilčani, Št. Jurčani, Braslovčani, Polzelčani, Št. Petračani, Rečani, so veliko storili za našo cerkev. Bog stoterno poplačaj!

Mili darovi za družbo vednega češčenja: Čadram 5 fl., Sv. Ropert v Slov. gor. 30 fl. 25 kr., Rogatec 6 fl. 80 kr., Sv. Janž na Peči 5 fl., Ptuj 8 fl. 95 kr., Hajdinj 12 fl., Sv. Urban v Slov. gor. 15 fl. 80 kr., Sv. Marko 10 fl., Sv. Marjeta niže Ptuja 7 fl. 20 kr., Sv. Vid pri Planini 14 fl., Podsreda 6 fl. 2 kr., Sv. Nikolaj pri Ormožu 6 fl. 36 kr., Ormož 6 fl. 57 kr., Velika Nedelja 1 fl. 95 kr., Sv. Janž na Dravskem polju 10 fl., Sv. Martin pri Vurbergu 10 fl., Sv. Jurij v Slov. gor. 19 fl. 50 kr., Sv. Bolfank pri Bišu 16 fl., Sv. Lenart v Slov. gor. 5 fl. 83 kr., Sv. Ropert nad Laškim 4 fl. 50 kr., Makole 40 fl., Laporje 3 fl. 50 kr., Zabukovje 5 fl.

Gospodarske stvari.

Zoper miši.

V štev. 3. «Slov. Gosp.» se je poročalo, kako uničujejo miši na Murskem polju s pomočjo posebnih glivic. Toda miši imajo še mnogo drugih preganjalcev in sovražnikov, katere pa kmet le prerad prezira, ker jih premalo pozna, jih celo sovraži in preganja. Oni pa vkljub temu pridno opravljajo od Stvarnika izročeni namen; veliko dobrega storijo s tem kmetu, a ne zahtevajo ob sobotah plačila, le tu in tam se zmotijo in se v svoji strasti zakadijo med golobe ali kure ter si izmed njih izberejo svoj plen. Vsak je že uganil, da govorimo o kanjah in skopeih, o jastrebih in mišarjih, o sokolih in postojnah, o srakoličih in orlih, o sovah in skovirjih, sploh o ropnih pticah, ki se živijo o mesu; kajti našete niso vse, tudi ne poznamo vseh, ker jih ravno v naših krajih ni videti. —

Največ miši in drugega škodljivega mrčesa polovijo kanje in sove. Kanja se zaleti iz zraka na svoj plen ali pa čaka na miško kakor mačka; mož, ki se je s to živaljo natančneje pečal, zagotavlja v «P. L.» da vlovi kanja na dan 40—50 mišij; na tisoče jih znosi vsaka kanja svojim mladičem, kadar se zvalijo. Lovi pa tudi kobilice, hrošče in druge škodljivce, še celo gada se loti. Ljudje sicer sovražijo kanjo, ker trdijo, da odnese veliko kur in piščet; a motijo se; tat, ki dela gospodinjam toliko škode, jeze in preglavice, ni kanja, temveč jastreb, ki domačo perutnino prav «obrajta». —

Sova in druge nje podobne ropne ptice nadaljujejo po noči, kar so pričeli prej naštetih roparji po dnevu. Lovijo namreč miši in vsakovrsten mrčes; prej omenjeni opazovalec trdi, da jedna sama sova jedno noč 50 mišij svojim mladičem znosi. Koliko mrčesa ugonobijo potemtakem različne ptice roparice, tem več, ker potrebuje vsaka toliko živeža na dan, kolikor tehta sama; večinoma pa so te roparice precej velike in težke, nekatero se lahko merijo z goskami. Škoda, katero res nekatero teh ptic gospodarjem, lovcem i. dr. napravijo, je v primeri z njihovim plenom vendar le nezdatna, je le nekaj davek, katerega mora kmet rad ali nerad utrpeti. Koristijo in hasnejo mu pa te roparice in roparji pri vsem tem več, kakor mu morejo škodovati. Kar Bog naredi — vse prav stori.

Pleve.

Po zimi se tudi pleve lahko porabijo med krmo pri goveji živini, ker so prav tečne in za dobro prebavanje koristne. Živina se jih ne brani; le za ječmenove pleve ne mara, ker so ji preostre in postanejo lahko nevarne,

škodljive; vsake druge pleve pa ima goved se rajši kakor golo slamo, ker so bolj gladke in mehke kakor slama.

Za krmljenje se najbolj priporočajo pšenične pleve; veljajo pa tudi ržene; le na to je paziti, da niso preveč nesnažne, zaprašene ali celo plesnive. Pleve od ozimnega žita so za to boljše, ker so bolj trdne in jih goved pri prežvekanju bolj občuti in zato tem bolj zdrobi; na tak način postanejo prav redilne; pa se tudi lažje prebavijo. Ni se bati, da bi povzročile kake bolezni v želodcu ali v črevah. To smo povedali o pšeničnih in rženih plevah.

Nekoliko bolj nevarne so ovsene, ki so premehe in se rade spoprimejo v klopčič, zaostanejo v črevah in ovirajo s tem prebavanje. Še bolj nevarne so ječmenove, ker imajo prav ostre in trde rese, ki povzročijo vsled malih, nazaj obrnjenih (zakrivljenih) kaveljkov občutljive rane, celo vnetje govedi v gobcu, goltancu, žrelu, v želodcu in črevah. Včasih so take posledice prav hude. Zadelajo se v črevah, nastane zapeka, ki je navadno nevarna.

Kdor se hoče vsem tem nevarnostim izogniti in ječmenove pleve polagati, jih naj polije s kropom, da odmehaajo; mehke ne morejo več toliko škodovati. — Ne smejo pa se polagati živini v krmo pleve, ki niso zdrave, ki so zadehnele, plesnive. V takih plevah je navadno veliko škodljivega trosja, strupenih zrn in glivic. Teh sicer s prostimi očmi ne zapaziš, tudi s prsti ne otipaš; učenjaki pa so jih našli in preiskali s povečalnim steklom. Vsled takih plev zbolijo živina, včasih celo nevarno in kar je najhujše na stvari, gospodar le težko najde pravi vzrok bolezni, žival tudi ne more povedati, zdravniška pomoč se zanemari ali sploh prepozno pokliče. Vsemu temu se lahko izogneš, ako naročiš, da se pleve poprej dobro prekuhajo in škodljive stvari v njih umorijo.

Sejmi. Dne 12. februarja v Poličanah (za svinje). Dne 14. febr. v Žalcu, na Ponikvi, v Račah (tudi za konje) in v Brežicah. Dne 16. febr. v Podplatu in Imenem (za svinje). Dne 17. febr. na Bregu pri Ptujju (za svinje).

Dopisi.

Iz Kozjega. (Katoliško-politično društvo — prepovedano!) Znano je čitateljem «Slov. Gosp.», da se je lani dne 27. decembra na osnovalnem shodu »Katoliško-političnega društva za kozjanski okraj« izvolil osnovalni odbor 9 članov. Le-ti so vposlali na shodu soglasno sprejeta in odobrena pravila dne 1. prosinca t. l. c. kr. namestništvu v Gradcu v potrjenje.

V veseli nadi, da se skoraj vzbudi v kozjanskem okraju prava narodna zavest, narodni ponos, pričakovali smo potrjenja pravil. Toda nad 200 na shodu zbranih mož je obračalo, namestništvo pa je obrnilo, pravila nam je vrnilo, ustanovitev društva »v smislu § 6 društvene postave z dne 15. listopada 1867, drž. zak. št. 134, kot po namenu in ureditvi protipostavno prepovedalo«. Navedenih je pet razlogov prepovedi.

Kako se je vendar namestništvo vrezalo! Naša pravila so prirejena po onih za vranski okraj in ravno one točke, ki nam jih je slavno namestništvo proglasilo kot protipostavne, so doslovno prepisane iz pravil »Katoliško-političnega društva za vranski okraj«. Pravila tega društva je potrdilo z dne 13. aprila 1897, naša pa kot protipostavna spoznala. Kaj ne, čudni ljudje tam pri c. kr. namestništvu!

Ostra sapa brije semkaj od Gradca. »Proti tej prepovedi«, milostno pripomni namestništvo, »je pripuščen po § 8 postave o društvenem pravu priziv na c. kr. ministerstvo notranjih zadev«. Mi pa vemo, da bi utegnili dobiti odgovor od ministerstva še le čez pol leta ali še pozneje ter bi se s pritožbo ali

prizivom stvar le zavlekla; zato smo vso zadevo izročili svojim vrlim deželnim poslancem. Med tukajšnjim prebivalcem pa je ta nepričakovana prepoved vzbudila opravičeno nejevoljo.

Z Vranskega. (Koncert narodne čitalnice.) Lepi trg Vransko krepko napreduje, časoma postane zopet ponos in dika narodnega dela v spodnji Savinjski dolini. Kak napredek od lanskega leta! Lani je bilo ob tem času še vse tiho in mirno, niti sledu še ni bilo o kakem narodnem življenju, letos pa taka živahnost! Lani meseca novembra se je tu ustanovil pevski zbor okrog 50 oseb pod vodstvom gosp. učitelja Kramarja. Prvikrat je javno nastopil na Silvestrov večer preteklega leta, dne 2. februarja pa je z narodno čitalnico v zvezi priredil krasen koncert, pri katerem so se pele skladbe izključno slovenskih mojstrov. Zlasti so ugajale: Foersterjeva »Ljubica« s svojim mrtvaškim tonom, ljubka »Slovanska pesem« od Benj. Ipavca in dr. Schwab-ovo »Srcé«. Vse pa je nadkrilil čaroben prizor iz Smetan-ove opere »Prodana nevesta«, o katerem so se povojno izražali celo gospodje, ki so to opero videli na dunajskih odrih. Na vseobčno željo sta se poslednji dve točki morali ponoviti. Užitek je bil torej izboren in Vrančani so si s tem veliko pridobili. Gostov je bilo veliko iz cele spodnje Savinjske doline, zlasti iz Žalca, iz St. Pavla, iz St. Jurija ob Taboru, tudi iz Celja so bili štirje gospodje. Le tako naprej, vrli vranski pevski zbor!

Iz gornjegrajskega okraja. (Lesna zadruha in nje nasprotnik.) Naš zadnji poziv Savincem, naj se združijo v tesno vez »lesne zadruge«, ni bil glas upijočega v puščavi, misel obeta postati meso in kri; zasluga gre v prvi vrsti delavnima poslancema, gg. dr. Srncu in dr. Dečku. A delo pričeto bode imelo še premnogo ovir, predno se bomo lesni trgovci lažje oddahnili pod bremenom dneva.

Ako nas vse ne moti, bojimo se, da bo ravno sedanji zastopnik gornjegrajskega oskrbnitva ona mogočna zavornica, ki bo neugodno zaviravala razvoj skupnega delovanja. Dejstva pričajo: V zadnjem dopisu pokazali smo brezobzirno na one, ki krepko pomagajo ubogega »flosarja« dušiti. Resnica pa bode v oči in užgala je posebno ljubeznivega oskrbnika. Ljudje, kateri bivajo pod stekleno streho, se navadno kamenja bojé, le nepredvidneži se upajo še izpod take strehe s kamenjem v roci. Ker pa zadnji dopis g. Hofbauerju še ni bil zadosti, da bi previdnej postal, tudi mi ne bomo več molčali. Vsaka sila do vremena.

Komaj mu je njegov ljubenski adjutant prestavil iz lista resnico, zavrela je nemškemu gospodu tevtonska kri. Oskrbništvo je imelo tokrat precej dobiti od kmetov za les, ki so ga ravno spravljali iz gozdov; oskrbniku je bilo znano, da njegovi prekupci ne sedijo v zlatih, pa mesto, da bi se jim dala priložnost plačati ob ugodnej priliki, ne, takoj se je z drakonsko strogostjo dolg iztirjaval! Kakor plahe ptice pred roparskim orlom, iskali so stiskani pri usmiljenih domačinih pomoči in zavetja, ter je tudi našli. Zdej je bil menda »privandranec« sit. Tako ravnanje pač ne priča o krščanskem usmiljenju. Plemenito srce ne išče masčevanja. Nam sicer tudi vkljub neizprosnej sili ne bode treba še s trebuhom za kruhom, a kdor drugemu jamo koplje, pade sam v njo.

Toda še višje v gorah čuti kmetovalec pest nemškega »vavpeta«. Od starodavnih časov so imeli živinorejci za primerno odškodnino pašo v graščinskih planinah. Rad je kmet plačeval, ker le tako je zamogel živino v poletnem času prerediti. Kaj pa si izmisli zvita buča? Pri lesu je cena poskočila, zakaj bi se pri pašnikih ne? Kdor je torej hotel še živino čez leto oskrbeti, narekovala se mu je večja najemnina; in to se že nekaj let sem premišljeno izvršuje. Planine torej, ki bi sicer prazne ostale, delajo živinorejcem zadnja leta premnogo skrbi. Solčevani in drugi bi pač marsikatero bridko ve-